

גרגורי פק ידוע בהוליבוד כאיש מיושב בדעתו, מכובד ובעל עמדה מבוססת. בקיר צור, שחקן שעבר את גיל החמישים ור שייך בהחלט למימסד. אפילו זכה לכהן כיושב-ראש איגוד השחקנים. מה יכול להיות יותר ממוסד מזה?

אלא שכנראה פק אינו מרוצה כל-כך מן התדמית השלווה שייחסו לו. אולי הוא בן חמישים ועוד, אבל אין זאת אומרת שאינו מסוגל לחשוב כמו הצעירים, וכדי להוכיח זאת קבל עם ועדה, הודיע על כוונתו להסריט את משפט התשעה מאת טונסווייל, כפי שסופר על-ידי אחד הנאש-מים, הכומר דניאל בריגן.

הכומר הפאציפיסטי. בריגן וחביו ריו התפרצו לפני כשנהיים למשרד לכת-הגיוס בעיר קאטונסוויל והעלו באש את התיקיה. וזה בהחלט לא מן הסיפורים החביבים על המימסד. ואם לא די בכך, שעה שהוכן כתב-אישום על פרשת קאטונסוויל, הספיק בריגן להפוך לאחד מחברי "קנוניית האריסבורג", שהועמדו לדין לפני שבועיים בארצות-הברית, על מילת לחטוף את הנרי קסינג'ר ולחבל במערכת החימום של הקאפיטול.

תוך ישיבתו בכלא, בין שיפוט אחד לשני, הפך בריגן את סיפור קאטונסוויל למחזה שזכה להצלחה גדולה בברודווי, זשעה שהוצע על-ידי מעריציו הרבים כמועמד לפרס-נובל לשלום, התנהג תור ארוך של אמרגנים ליד תאו בכלא, שכור-לם שמונינים בזכויות ההסרטה של "מש-פט קאטונסוויל".

פק, שזכה בהם בסופו של דבר, הודיע כבר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הסרט ללא יחמא כלל למימסד, ושאינו מתכוון לעשות שום ויתורים אף לאחד.

בכך, ימשיך מסורת שהחל בה לפני 25 שנים, כאשר הופיע בסרטו של אליה קאזאן הסכם ג'נטלמני, בדמות של עיתון נאי נוצרי המתחפש ליהודי כדי לבחון את תופעות הגזענות באמריקה. הסרט עורר בומנו סערה גדולה, והרגיו לא מעט אנשים, אשר ראו עדיין ביהודים את ייצורי השטן בכבודם ובעצמם.

גרגורי פק אתמול יהודי, מחר כומר

נוותחן ברוח הזכון

הקשר הצרפתי (תל-אביב, תל-אביב, ארצות-הברית) — בשנת 1962 פרצה שערורייה לא נעימה בניו-יורק, כאשר שניים מבלשי מחלקת הסמים במיטרה גילו פרשת הברחה בקנה-מידה גדול, בה היה מעורב איש טלוויזיה צרפתי ידוע למדי בשם ז'אק אנג'לוין.

בשנים שלאחר מכן, חזרו וצאו פרשות דומות, כשנתב הסמים מן המיזרח התיכון לארצות-הברית עובר כימעט תמיד דרך מארסיי, ובטיפול ידיים צרפתיות. ועתה, עשר שנים לאחר פרשת אנג'לוין, גוייסו שני הבלשים, שטיפלו אז בחקירת, כיועצים לסרט המזכיר מאוד את המציאות דאז (ואולי אף את זו של היום) בשם "הקשר הצרפתי". הסרט מתרכז בשני בלשים נוקשים, הסומכים על חוש-הריח שלהם ומתחזקים אחרי עקבותיו של ברנש החשוד בעיניהם במיסחר סמים, דרך מאורות הארלם הגדושות כהיעור קהי-חושים מרוב זריקות וגוללות, דרך מלונות-פאר ודרך שכונות-עוני, כשהם מתעקשים שלא להרפות מן הטרף גם כאשר נדמה, לא פעם, שהעניין אבוד.

הבמאי ויליאם פרידקיין, איש שעשה הרבה סרטי סוג "ב" (כלומר, בתקציב קטן), מקנה לסיפור אווירה ריאליסטית עד כדי כך שאפשר להריח את הסימטאות החשך-נות של ניו-יורק. העלילה מתקדמת בקצב מסחרר, וסצני-נות פעילות ודומות מתח בוא אחר זו, ללא הפסק, כששיא מיוחד במינו הוא רדיפת מכוננית אחרי רכבת תח-

נוותחן הופך לנוצחיקון

חיינו הפרטיים של שרלוק הולמס (גת, תל-אביב, אנגליה) — קודם כל, הסבר קצר על משר-

השעון בצד ביקורת זו.

מאחר וברור למדי שחובבי תעלומות-רצח ומעריצי שר-לוק הולמס לא ימצאו כאן את הגאון בשיא כושרו, ייתכן שייצאו מאוכזבים במיקצת. מצד שני, מעריציו של בילי וילדר, המצעים בקוצר-רוח להצלחות השוטט הסאטיריות שלו, גם הם יתאכזבו במיקצת, משום שבמיקרה זה, על אף הליגול, ממנו לא ייגמול וילדר לעולם, מסתבר שהוא באמת מחבב את גיבוריו ואינו רוצה להרע להם.

לאחר התראות אלה, חובה נעימה היא לציון שאין הבי קולנוע טוב, מלוטש, מסונגן ופיקח, ייצאו נישכרים מ"חיינו הפרטיים של שרלוק הולמס". וילדר (עם שותפו לתסריט, דיאמונד) החליט, במיקרה זה, לשם שינוי, להמציא הרפתקה אחת, ממנה יוצא הבלש הבריטי המהיר לל דווקא מבוייש ולא מנצח. לשם כך הוא רקח מוזימה בה מתערבים נגרת בלגית יפהמיה ומיסתורית (ג'נביב פייג'), אחיו של שרלוק, מיירוץ (כריסטופר לי, המומחה לסרטי אימה) ועוד דמויות מוזרות של נזירים, שחקנים וטירות סקוטיות עתיקות, כיד הדמיון הטובה.

ובהקדמה ללא הפרשה הזאת, תקרית קצרה בחיי הולמס, המיועדת להזגים את אופיו: רקדנית רוסייה מפורסמת (טאמארה טומאנובה) שולחת את אמרגנה (קלייב רוויל) לגייס את הולמס כדי להפרות אותה. הבלש נבחל כל-כך, עד שהוא מוכן להחשיד את עצמו בתומרי סקסואלית, ובלבד שיינצל מציפורניה התוקפניות של ה-פרימה-בלרינה.

אם יש בסרט יסוד של סיפור בלשי בתבליני ריגול (והיסוד ישנו), הרי הוא מיועד בעיקר כדי לשרת את

הקמן: על פי הריח

היה (הנוסעת דווקא מעל פני האדמה, על גשר באמצע שדרה רחבה).

ג'ין (אחיו של קלייד ב, בוני וקלייד") הקמן, בתפקיד הראשי, נמרץ, חריף ומלא חיוניות, ושחקני המיטרה, ביניהם מרסל בזומפי, פרננדו ריי וטוני לו ביאנקו, משכי-נעים מאוד. בקיצור, אחד מסרטי הפעילות המוצלחים ביותר בתקופה האחרונה, ולא בכדי ממלא-קופות רציני באמריקה, וצפוי לגורל דומה גם בישראל.

סטיפנס (בגיגית): להפרות רקדנית

האווירה, הדמויות ואת התחושה של שנות סוף המאה הקודמת. התפאורות המופלאות של אלכסנדר טראנור, הצילום החם והרגיש של כריסטופר צ'אליס, המוסיקה הפסבדורומנטית של מיקלוש רוז'ה ומישקס המשובח של רוברט סטיפנס (הולמס), קולין בלקלי (וטסון) וכל השחי-קנים האחרים, כל אלה תחת ידו הבטוחה של במאי כמו בילי וילדר, יוצרים ביחד סיפור רומנטי-משעשע, אשר יגרום הנאה רבה למי שאינו מכור כליל לקצב המטורף ולמכות-ההלם את שנות השבעים.

ואם הולמס המהולל מקבל כאן מימד אנושי שלא היה לו מעולם, ונמלט בעזרת כינור או קוקאין מן השיממון של חיי יום-יום, הרי יש בכך אפילו בשורה לשנות השבעים עצמן.

צות-הברית): מילוש פורמן, עולה חדש באמריקה, רואה בעיניים אוהבות את חול-שותיה של ארצו החדשה, ומוכיח בגרות והומור ביחסו אל ניגודי הדורות ואל המל-חמות בין אבות ובנים. הנוכות בטיפול אלים וקודר ברוב סרטי השנה.

*** סטרייקן (סמדר, איטליה): חוויה יוצאת-דופן ומהממת, במיטב יכולתו של פדריקו פליני.

חיפה

*** החישה שבגב (אורה, צר-פת): לואי מנחה בחן וברגישות יחסים הדוקים מעל המקובל בין בן מתי-בגר לאם צעירה ברוחה ובגופה.

*** החטופה (אמפית'אסרו, אר-צות-הברית): רוברט אולדריץ' ביים מות-חן מזוויע למדי, על כנופיית פושעים מופרעת החוטפת בת-מיליוני.

מת ימיהנוער (מרוסיה באהבה). ** ברש ושמו שאפט (סינרמה, ארצות-הברית): כל המאפיות בכל צבעי הקשת, שחורים ולבנים, רודפות ונרדפות ברחובות ניו-יורק. העיקר: סופר-מן שחור חדש בדמות רוברט ראונדטרי.

*** דקאמרון (סטודיו, איטליה): רומנטיקנים ועדיני-נפש ייזהרו מעינו היר-חדה והגלגנית של פייר פאולו פאזוליני, המגיש דקאמרון ציבעוני, גם מצחיק ו-מצליף בטיפשותם של בני-אדם. באמנותם המזוייפת ובחולשות שהם מנסים להסוות.

*** טריניטי (אסתר, איטליה): חינגא של מהלומות, שליפות וזינוקים, בלי אף טיפידים רצינית, ועם שסע של הברקות.

ירושלים

*** התפשמות (ירושלים, אר-

האסקל וקסלר, במאי וצלם בעין ערומה (מדיום קול) שהוצג בשבוע שעבר בארץ. הודיע כי יהיה גאה לצלם את סרטו של פק. ואם יזדרזו השניים, אולי עוד יספיקו להקרין את הסרט במקביל למישפטו החדש של בריגן, ואז הצלחה הקופתית מובטחת.

תדריך

תל-אביב

*** ירע בשרים (פאר, ארצות-הברית): סאטירה עצובה על חיי המין של העבני-האמריקאי המצוי. רביעיית שחקנים העולה על המצוי ובימוי העולה על הרצוי (מייק ניקולס).

** יהלומים לנצה (אופיר, אנג-ליה): בונד כוכב עליון, נוצץ בשל הקיי-שויטם, אבל תשוש מעט בתעלולים, לער-